

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati (oglas): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvoštopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 20.

V Ljubljani, dne 15. maja 1915.

Leto III.

Vstop Avstro-Ogrske v vojno.

(Dalje.)

Temu sovražniku, ki nas glede bojnih moči tako nadkriljeval, je še pomagala obmejna konfiguracija. Na severu, severovzhodu in vzhodu vzhodne Galicije in Bukovine so se mogle ruske armade, ki so, kakor se je kmalu spoznalo, popolnoma zapustile rusko Poljsko zahodno od Visle, zbrati in deželo, ki ni imela naravne obmejne obrambe, kakor z mogočno roko oprijeti, ki ji je bilo treba navidezno le stisniti pest, da zmečka avstro-ogrsko armado, ki je bila za več nego eno tretjino slabejša.

Avstro-Ogrska se ni mogla izogniti tej nevarnosti s tem, da se v svrhu delnega izenačenja razmerja moči oklene daleč zdej se nahajajočih ugodnih obrambnih odsekov, vsled vloge, ki jo je Avstro-Ogrska sprejela v veliki vojni in ki obstoji v tem, da krije Nemčiji ozadje. Sovražniku se nikakor ni smela dovoliti popolna svoboda delovanja, marveč mu je bilo treba vsiliti našo voljo. Če bi se le branili, bi prepustili s tem njegovi volji, uveljaviti svojo premoč s tem, da bi obkolili naša krila, ali pa zaposliti in vezati nas

s približno enakimi močmi, da bi potem mogli s preostalimi četami nemoteno vpasti v Nemčijo.

Naša severna armada je morala torej pričeti z ofenzivo. To se je moglo zgoditi le na ta način, da se je vrgel kolikor mogoče močan del bojne moči čimpreje na rusko skupino, ki se je zbirala, da jo porazi, dočim je drugi del držal ostale skupine, dokler se je mogla glavna moč po dobljeni zmagi tudi proti tem obrniti. Pri izbiranju skupin, ki naj bi se prva napadla, je prišla le ona severno med Vislo in Bugom vpoštev, ker bi njen sunek, če bi se morda najprvo obrnili proti oni na vzhodu ali severovzhodu, prerezal po relativno kratkem prodiranju vse večinoma proti zahodu držeče železniške zveze naših glavnih moči ter te odrinil od notranjščine monarhije in zavezniške nemške države ter jih prisilil, da bi se umaknile v vzhodne Karpatе.

Razentega je bilo pričakovati od sunka v severni smeri učinkovite razbremenitve relativno slabih nemških moči, ki so branile vzhodno Prusijo, če bi se morda sovražnik nepričakovano mislil tudi z večjo močjo obrniti proti temu delu bojišča.

Hitrost, s katero sta se vršila mobilizacija in dobro premišljen transport na bojišče, je pripomogla,

Podlistek.

Jarnej Krpač.

(Prevel Podravski.)

S kučmo, pomaknjeno na uho, z grčavo palico v roki in s precejšnjo culjo na hrbtu je korakal rezko in bučno po cesti Jarnej Krpač ter pri tem žvižgal in popeval tako vneto, da je, kakor pravijo, kar kamenje odskakovalo s poti.

Kar umaknite se mu s poti, kadar gre Jarnej Krpač, kajti človeka se kar polasti strah, tako pohotno in prepirljivo izgleda.

Ker pa zlod ni tako strašen kakor ga slikajo, tako tudi naš Jarnej ni takšen nepridiprav, kakor bi se zdelo človeku, ki bi ga pogledal v obraz in glavo, kajpada kakor pravijo ljudje, to je pošten človek in dasiravno kateremu priloži kako krpo, ni moči mu tega zameriti kajti takšno je njegovo rokodelstvo.

Jarnej je popotni črevljar ter krpa bedo kakor more; luknje pa kakor zna in veselo svobodno, z vsem

orodjem na hrbtu hodi od vasi do vasi in kjer se le prikaže, pa kar tolpoma vró ljudje k njemu.

Ni mu kaj reči: Jarnej Krpač je mojster nad mojstri. Kakor bi pihnil ti zakrpa škornjo, najsi bi bila luknjičasta kakor staro rešeto, toda Jarnej zna tudi gosti na gosli da, ko bi te kdo prikoval k tlom, pa ti noge same jamejo poskakovati kakor bi te kdo zbadal v peto.

Ako pa vam jame bajduriti, praviti in popevati, pa le samo odpri usta ter se čudi in pazi samo na to, da ušes ne zgubiš. Ko bi se ti radi skrbi še tako povetil nos, pa ti ga zgovorni Jarnej zravnja poprej, nego pohojen opetnik, ko bi se ti tudi goste vraske vsedle na čelo, on jih razpodi in ti pogladi čelo kakor bi nabil usnje na kopito.

Sredi smeha in trušča je obdirjal vso sosedno vas in sedaj gre naravnost v Niklevice, noseč precejšnji zavoj novih urbasov in krp...

Bilo je še zarano v jutro, solnce je še komaj vunišlo na nebo. Jarnej je pospešil korake, kajti tesno pred nosom mu je stala nikleviška krčma in njen najemnik, Mendel Klug, toči zmerom dobro žganjico ter ima izborne cmoke iz kaše. Jarnej je bil tešč odšel na pot in rad bi se bil nekoliko okrepčal.

da smo se pogumno odločili k predčasnemu sunku proti severu. 20. avgusta, le 17 dni po pričetku splošne mobilizacije, so bile v glavnem delu zbrane že tri armade od štirih armad, ki so bile namenjene v Galicijo. Dve od teh naj bi prodirale med Vislo in Bugom, tretja pa naj bi zadrževala sovražnika, ki ga je bilo pričakovati od severovzhoda in vzhoda čez Radziechow, Brody in Tarnopol. Tej je bila kot pomoč namenjena armada, ki je imela kot zadnja priti.

Pozneje se je izkazalo, da je Rusija že dolgo časa pripravljala mobilizacijo s spretnim pritajevanjem svojih odredb, tako da je bil ukaz za mobilizacijo le zadnji korak za njeno armado. Že zgodaj, takoj za prvimi grozilnimi koraki v prosepah Srbije, so se pomaknile večje skupine čet v popolni vojni moči proti gališki meji. In bilo se je zahvaliti le hitremu in spretnemu nastopu naših obmejnih varnostnih čet, da so se izjalovili vsi poskusi, motiti zbiranje naših bojnih moči, ki se je vršilo po načrtu. Tudi poizvedovanje na velike daljave naših pogumnih zrakoplovcev, ki jim je drugi dan pričela pomagati tudi naša kavalarija, ki se ni strašila resnih poskusov, prodreti skozi dobro organizirane sovražne varnostne linije, so dognala, v kolikor se je sploh moglo razjasniti sovražnikovo postopanje, da je zbiranje Rusov mnogo bolj napredovalo, nego se je moglo misliti pri normalnem razvoju dogodkov. Vedno bolj se je kazalo, da umor v Sarajevu ni nepričakovano zadel Rusij in da so v Petrogradu računali z napadom na centralne moči že v času, ko niti najmanj nismo mogli slutiti notranje zveze dogodkov.

Ravno spoznanje, da so bili Rusi mnogo prej pripravljani na vojno, je moralo biti izpodbuda, takoj udeležiti storjeni sklep za napad. Že so posamezne kavalarijske čete, podpirane od pehote, vdrle na obeh straneh Buga, pri Brodyju in čez Zbrucz. Vse je kazalo na to, da se hoče roka, ki nas je oklepala, stisniti v kratkem v pest. Treba je bilo hitro delati. Za Rusi, ki so zapuščali rusko Poljsko, zahodno od Visle, je pri Krakovu zbrana slaba armadna skupina pod generalom kavalarije pl. Kummrom že dne 13. avgusta stopila na sovražno ozemlje in je med neznatnimi boji, ob strani spremljana od nemškega domobranstva pl.

Črez malo časa je dospel h krčmi in z ropotom stopil v vežo. Obstal je na pragu in poslušal; v krčmi je bil krič in tarnanje — pravcata Sodoma in Gomora.

Mendel kakor obseden, je dirjal semtertje po krčmi, pulil si brado in brke, spreobračal oči, škripal z zobmi, ječal na vso moč: „oh vaj!“ in: „ohes mir!“ Ni se zmenil niti za to, da je Jernej prišel v krčmo, marveč jokal in tarnal neprestano in za njim ob enem njegova soproga.

„Kaj se je zgodilo?“ si je mislil Jarnej. „Hej, Mendel!“ zakliče glasno, „kaj je z vami?“ Toda Mendel samo pokima z glavo, stisne zobe in zastoka znovič: „oh vaj! ohes mir!“

„Nú, Mendel povejte kaj vas žalosti; nemara vam zamorem pomagati?“

Žid znovič težko zastoka in mahne z roko, toda nakrat pogleda Jerneja, odpre usta, izbuli oči, kakor bi mu nakrat srečna misel šinila v glavo.

Nakrat pa se udari po čelu in skoči za lakot visoko ter zaropota kakor pri plesu z opetniki.

„Aj vaj, Jarnej!“ zakliče urno: „Bog te mi je poslal, ti mi moraš pomagati v tej grojse, grojse nesreči“

Wayscha, ki je bilo postavljeno v Pruski Šleziji, prodirala ob levem bregu Visle. Z gotovostjo je bilo dognano, da je bila pri Lublinu zbrana močnejša ruska skupina, dočim se o močeh pri Dubnu in na ozemlju onstran Zbrusza ni mnogo vedelo. Sovražnik, ki so ga brezdvomno konstatirali, naj bi prvi čutil, da dvoglavega orla kremplji niso postali topi.

Ko se je 22. avgust nagibal h koncu, na predvečer hitro se ponavljajočih resnih bojev, je bila se verna armada pripravljena za napad. Levo krilo je tvoril general kavalarije Dankl s krakovskim, požunskim in srednjegališkim korom ob dolnjem Sanu in južno od močvirnate dolino Tanewa, sprednje čete so bile že onstran višinskih robov, vsa armada pa grupirana za pohod med Vislo in Wieprzem proti Lublinu.

(Dalje prihodnjic.)

Svetovna vojna.

Uradna poročila.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Rusi, poraženi na 150 kilometrov dolgi fronti, se umikajo iz Beskidov.

Uradno razglašajo dne 5. maja opoldne:

Vpliv zmage se vidno kaže. Ruska fronta v Beskidih Zboro-Sztropko-Lupkow je postala nevzdržljiva.

Ker prodirajo zmagovite zavezniške čete v trajno uspešnih bojih z zapada dalje proti Jaslu in Zmigrodu, se je jel nasprotnik danes zjutraj v zapadnem odseku karpatske fronte umikati iz Ogrske na vsi črti.

Zasledujejo ga naše in nemške čete.

Rusi so torej potolčeni na fronti, dolgi 150 km. in so prisiljeni, da se umikajo z velikimi izgubami. Sicer je situacija v splošnem neizpremenjena.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

„I kaj se vam je pripetilo?“ ga vpraša Jarnej.

Toda žid skoči kakor bi trenil k točajniku, nalije največji kozarec iz najboljše žganjice in ga nese k Jarnejcu.

„Nu, predragi Jarnej, jako rad vas imam, zelo rad“ — pravi — „vi mi morate pomagati, gospod mojster.“

„Ova“, si misli Jarnej, nekaj slabega je doletelo žida.

„Predragi Jarnej, aj vaj, imam zelo veliko nesrečo“, nadaljuje žid in naliva Jarnejcu novo kupico, „napijte se mojster, hočem vam nekaj povedati.“

Na to prime Jarnejca okrog pasu in mu potlači v roko kos najboljšega šabasovega kruha.

„Pojejte gospod mojster, tega vam ne zaračunam, ker vas imam zmerom zelo zelo rad; zaupam vam kakor svojemu lastnemu bratu.“

Jarnej Krpač izpije drugo kupico žganjice in mašeč si v usta kos potice, vpraša radoveden.

„Nu povejte, kaj vam je?“

Žid pokima z glavo in se pocuka za brado.

(Dalje prihodnjic.)

Uspehi naših čet v Gozdnatih Karpatih. — Rusi se umikajo proti Wisloki. — Rusi se umikajo pri Dukli. — 30.000 Rusov ujetih.

Veliki glavni stan, dne 5. maja.

Jugovzhodno bojišče. Napad zavezniških čet severno od Gozdnatih Karpatov je prebil včeraj že tretjo rusko utrjeno črto. Rusi so bili tam na celi fronti pognani nazaj in so se umaknili proti Wisloki. Velikost zmage je spoznati iz dejstva, da so pričeli Rusi zapuščati svoje pozicije v Gozdnatih Karpatih jugovzhodno od Dukle, ki so ogrožane v severnem boku. Hitrost, s katero smo dosegli svoj uspeh, omogoča dati sliko plena te zmage v številkah. Po dosedanjih poročilih se zdi, da znaša število ujetih Rusov nad 30.000 mož.

Vrhovno armadno vodstvo.

Uspeh naše zmage nad Rusi.

Iz vojnega poročevalskega stana poročajo:

Uspeh naše zmage v zapadni Galiciji je veliko večji, kakor se je dalo spoznati v prvem trenutku, ker se mora sedaj že umikati večji del ruske karpatske fronte.

Vzpričo velikosti prostora, ki prihaja v poštev, še več dni ne bo mogoče dobiti nobenega pregleda o zmagalskih trofejah.

Tako v zapadni Galiciji kakor v Beskidih dovažajo neprestano ujetnike, vendar pa je seve docela nemogoče, da bi se moglo zanesljivo dognati njih število.

Kar se torej v javnosti v tem oziru razširja s privatne strani, temelji na samovoljni cenitvi, katera nima nobene realne podlage.

V uradnih razglasih se bo svoječasno od slučaja do slučaja objavljalo stanje ujetnikov, ki bodo dejansko privedeni v zbirališča, nahajajoča se za fronto, in prevzeti v lastno oskrbo.

Končna vsota bo vsekakor zelo znatna.

Tarnow v naših rokah. — Okolica Jasla in Dukle osvojena. — Število ujetnikov je naraslo na 50.000.

Uradno razglasaajo dne 6. maja:

Na bojni fronti v zapadni Galiciji prodirajo zavezniški uspešno dalje.

Še sveže sovražne čete skušajo v dobrih obrambnih pozicijah kriti hrzo umikanje.

Močne ruske čete v Beskidih so težko ogrožene vsled bočnega sunka zmagovitih armad.

Okolico Jasla in Dukle smo že priborili.

Sedanji boji bodo izpopolnili uničenje 3. ruske armade.

Število ujetnikov je naraslo nad 50.000.

V ostalem je situacija neizpremenjena.

V dolini Orawe smo odbili močan ruski napad proti Ostremu vrhu ter ujeli 700 mož.

Naše čete so priborile tudi zadnje pozicije na višinah vzhodno Dunajca in Biale.

Od 10. dopoldne je Tarnow zopet v naši posesti.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Zavezniške čete so prekoračile Wisloko in zavzele mesto Duklo.

Veliki glavni stan, dne 6. maja.

Jugovzhodno bojišče. V zapadni Galiciji so včeraj poskušale zadnje čete bežečega sovražnika obupen od-

por napram zavezniškim četam, stoječim pod poveljstvom generalnega polkovnika pl. Mackensena.

Ta odpor pa smo na višinah ob levem bregu Wisloke zgoraj in zdolaj od izliva Rope, zlomili s silnimi udarci.

Že zvečer smo ne samo izsilili na več točkah prehod preko Wisloke, marveč smo tudi zavladali nad cesto na gorski prelaz Duklo z osvojitvijo istoimenovanega kraja.

V okolici vzhodno od Tarnowa in severno do Visle, so se na desnem bregu Dunajca vršili boji pozno v noč.

Število doslej ujetih je naraslo nad 40.000, pri čemer je uvaževati, da gre za čisto frontalne borbe.

V Beskidih ob cesti na gorski prelaz Lupkow se ugodno razvija napad pod poveljstvom generala konjenice von der Marwitz stoječih čet ter napreduje vzporedno navalu avstro-ogrske armade, s katero se nahajajo v eni zvezi.

Vrhovno armadno vodstvo.

Naše in nemške čete so prekoračile Wisloko med Pilznim in Jaslom ter zaprle zapadne karpatske ceste. Odbiti ruski napadi na Ostry vrh.

Uradno razglasaajo dne 7. maja opoldne:

Med neprestanimi zasledovalnimi boji so prekoračile zavezniške avstro-ogrske in nemške bojne sile s svojimi prednjimi četami reko Wisloko na črti Pilzno-Jaslo. Južno od Jasla zapirajo močne lastne čete v prostoru Dukla-Rymanow karpatske ceste, po katerih se umikajo Rusi v nerednih kolonah proti severu in severovzhodu. Tem sovražnim kolonam sledi za petami naša čez Beskide prodirajoča armada, v katere zavezi se borijo tudi nemške čete.

Število ujetnikov in vojni plen se še vedno večata. Specijelno je naš X. armadni zbor včeraj sam uplenil 5 težkih in 16 lahkih topov.

Naše čete v vzhodnih odsekih karpatske fronte so med tem zavrnilo obupne sovražne napade, pri čemer je imel nasprotnik najtežje izgube. Tako smo odbili včeraj nov sunek proti višini Ostry s silno učinkujočim artilerijskim ognjem; ujeli smo 1300 sovražnikov ter smo nekaj sovražnih oddelkov popolnoma uničili, obstreljujoč jih z boka.

Tudi na fronti v južnovzhodni Galiciji so se ponesečili vsi poskusi sovražnika, ki je hotel osvojiti nekatera oporišča.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Zavezniške čete v Galiciji so prodrle do Jasielke. — Rusi se umikajo na vsi črti.

Veliki glavni stan, dne 7. maja.

Jugovzhodno bojišče. Tudi boji na desnem bregu dolenjega Dunajca so se včeraj končali s popolnim uspehom za zavezniške čete.

Sovražnik se tamkaj z največjo hitrostjo umiče proti vzhodu. Samo ob Visli se je še držal mal sovražni oddelek.

Dalje proti jugu smo prodrli na desni breg Wisloke v smeri na Wislok in preko reke Jasielke.

Opetovano so deli desnega krila pod poveljstvom generalnega polkovnika pl. Mackensena se nahajajoče armadne skupine že zadele na ruske kolone, ki se jadrno umikajo iz karpatske fronte zapadno od gor-

skega prelaza Lupkow pred zavezniki, ki jim slede tik za petami.

Z vsakim korakom naprej narašča vojni plen.
Vrhovno armadno vodstvo.

Ruska armada se umika iz Ogrske. — 70.000 Rusov ujetih.

Uradno razglašajo dne 8. maja opoldne:

Posledice bitke pri Tarnovu in Gorlicah se raztezajo sedaj tudi na karpatsko fronto vzhodno od Lupkova. Naše čete, ki so prešle tudi tu v napad, so zavezle ponoči obmejni greben severno od krajev Telepocz, Cellö in Nagypolanyja, ki so znani iz zadnjih ljutih bojev. Tekom zimskih mesecev so Rusi s težkimi izgubami v tedne trajajočih bojih zasedli pozicije južno od mejnega grebena Karpatov ter s tem, da so vstavili vse svoje razpoložljive rezerve, potisnili svojo fronto na zgornjem toku Öndave, Laboreze in Cziroke proti jugu. Kljub vsem sunkom in besnim napadom nam niso mogli iztrgati prelaza Uzsok. Severno in na obeh straneh prelaza so se držale naše črte, ki so se tu že mesece borile, kakor skala. Vse, kar so Rusi pridobili na prostoru, so sedaj v malo dneh izgubili. Med velikimi izgubami, ki so zvezane s tako hitrim umikanjem, je izpraznil sovražnik pas ogrskih tal, ki ga je s tako velikim trudom zavzel. V zapadni Galiciji se boji na celi fronti nadalje razvijajo. Naše čete so včeraj zavzele Krosno. Kako velika je zmeda in nered na celi fronti se umikajoče armade Radka Dimitrijeva, dokazujejo ujetniki, ki smo jih dobili v krajevnem boju v Brzstoku, ki pripadajo šestim ruskim divizijam št. 8, 21, 31, 52, 62 in 81. Dele iz Beskidov se umikajočih ruskih čet smo na več krajih obkolili in ujeli. Skupno število ujetnikov od 2. maja naprej je doseglo dosedaj 70.000. Sovražnika še nadalje zasledujemo. V jugovzhodni Galiciji smo odbili na vrhovih na obeh straneh doline Lomnice močne ruske napade. Zavzeli smo neko rusko oporišče pri Zaleszczykih.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Zavezniške čete so prekorale črto Uzsok-Komanca-Krosno-Dembica-Szozucin. — Ogrska prosta sovražnikov. — 3500 Rusov ujetih.

Uradno razglašajo dne 9. maja opoldne.

Na zasledovanju sovražnika, potisnjenega iz njegovih višinskih pozicij, so naše kolone prekorale obmejni karpatski greben. Ogrska je prosta sovražnika. Na galiških tleh še traja bitka.

V frontnem prostoru nad 200 kilometrov od Visle do gorskega prelaza Uzsok — se umika sovražnik.

Zavezniške armade so v zmagovitih bojih prekorale prilično črto gorski prelaz Uzsok-Komanca-Krosno-Dembica-Szozucin.

V karpatskem odseku vzhodno od prelaza Uzsok in na fronti v jugovzhodni Galiciji so se sedaj takisto razvili srditejši boji.

Močne sovražne čete so napadle naše voje na višinah severovzhodno od Ottynije. Tam se še vrši borba.

Naše čete so včeraj z naskokom zavzele močno zgrajeno mostno utrdbo pri Zaleszczykih, ki jo je naspotnik v večtedenskih obupnih bojih skušal držati, zasledovale Ruse preko Dnjestra in ujele 3500 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Od 2. maja je bilo v Galiciji ujetih 70.000 mož.

Veliki glavni stan, dne 9. maja.

Jugovzhodno bojišče. Nепrestano nadaljevali — ako izvzamemo nekaj uspešnih bojev z zadnjimi četami — zasledovanje potolčenega sovražnika. To delo je izvršila armadna skupina Mackensen in sosedne zavezniške čete. Naše sprednje čete so zvečer že prekorale Wislok v okolici Krosna. Skupno delo vseh prizadetih armadnih delov pri prodiranju je povzročilo, da smo odrezali ne neznatne ruske čete, s čimer je celotno število na gališkem bojišču od 2. maja zajetih ujetnikov dosedaj nemara naraslo na kakih 70.000.

Vrhovno armadno vodstvo.

Naše čete prodirajo naprej. — Ruska III. armada je izgubila 150.000 mož, med temi 100.000 ujetnikov.

Uradno razglašajo dne 10. maja:

S težkimi izgubami iz zapadne Galicije in Karpatov odbita III. ruska armada se je udala pritisku iz obeh smeri ter se je stlačila s svojo glavno silo v prostoru okoli Sanaka in Liska. Proti tej masi prodirajo zavezniške armade tudi še nadalje uspešno ter so si priborile z zapada sem prehod preko Wisloka, z juga sem pa so dospele do črte Dvornik-Baligrod-Bukowsko. Na severnem krilu zapadnogališke fronte so gornjeavstrijske, solnograške in tirolske čete zavzele včeraj v naskoku več krajev vzhodno in severovzhodno od Dembice.

Število sovražnikov, ki smo jih zajeli v zapadni Galiciji, se je zvišalo na 80.000; tem je še prišteti nad 20.000 v Karpatih pri zasledovanju ujetih neprijateljev. Ruska III. armada, ki je sestojala iz peterih zborov, namreč iz 9., 10., 12., 24. in 3. kavkaškega ter iz več rezervnih divizij, je torej izgubila samo na ujetnikih približno 100.000 mož. Ako prištejemo število ubitih in ranjenih, lahko sodimo, da iznaša celotna izguba najmanj 150.000 mož. V tudi še sedaj nepregledni množini vojnega materiala smo našli dosedaj 80 topov in 200 strojnih pušk.

Boji v južnovzhodni Galiciji trajajo še naprej. S protinapadom smo vrgli močno sovražno skupino na višinah severovzhodno od Ottynije nazaj.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Z nemško-ruskega in nemško-francoskega bojišča.

Zavrtnjeni ruski napadi.

Veliki glavni stan, dne 5. maja.

Vzhodno bojišče. Zavrtnili smo ruski napad iz jugovzhoda na Rossienie. Sovražnika zasledujemo. Tudi pri Kalvariji in severovzhodno od Suvalkov ter vzhodno od Avgustova so se ruski sunki ponesrečili. Tam smo ujeli skupaj 500 Rusov. Na drugi fronti so se vršili posamezni bližinski boji, ki so se vsi končali nam v prilogo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Boji v zapadni Rusiji. — Odbiti ruski napadi pri Kalvariji in ob Pilloi.

Veliki glavni stan, dne 6. maja.

Vzhodno bojišče. Boji, jugozapadno od Mitave, južno od Sadowa in vzhodno od Rossienija, še trajajo.

Severovzhodno in jugozapadno od Kalvarije so tekom včerajšnjega dne opetovano napadle močne ruske čete naše pozicije. S težkimi izgubami za sovražnika so se izjalovili vsi ti napadi.

Prav tako malo uspeha so imeli sovražni navalni proti naši mostni utrdbi ob Pilici.

Na trdnjavo Grodno smo danes ponoči metali bombe.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemški uspeh v zapadni Rusiji. — Nad 2000 Rusov ujetih.

Veliki glavni stan, dne 7. maja.

Vzhodno bojišče. Boji južno od Szadowa in vzhodno od Rossienija so se končali z izrazitim porazom ruskih čet, ki so imele velike izgube, izgubile 1500 ujetnikov in se umikajo na vsi črti.

Jugozapadno od Kalvarije, južno Augustova in zapadno od Przasznysza, smo krvavo odbili vse ruske napade.

V teh bojih so Rusi izgubili skupaj 520 ujetnikov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusi se umikajo preko Visle.

Veliki glavni stan, dne 9. maja.

Jugovzhodno bojišče. Zasedujoč potolčenega sovražnika so prekoračile čete generala Mackensena po hudih bojih Wislok med Boskom (vzhodno od Ryma-nowa) in Frysztokom.

Pred pritiskom vzhodno in severno od Tarnowa se borečih zaveznikov se sovražnik umika na Mielec in preko Visle.

Na majajoči se ruski karpatski fronti so druge nemške čete vrgle sovražnika iz njegovih pozicij ob železniški progi Mezo Laborcz-Sanok.

Plen na topovih in ujetnikih se neprestano veča.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemci so zasedli Libavo.

Veliki glavni stan, dne 8. maja.

Vzhodno bojišče. Naše proti Libavi prodirajoče čete so zasedle to mesto.

Pri tem so ujele 1600 mož ter uplenile 12 topov in 4 strojne puške.

Vrhovno armadno vodstvo.

Železniška proga Vilna-Szawle razdejana. — Potolčeni štirje ruski bataljoni.

Veliki glavni stan, dne 9. maja.

Vzhodno bojišče. V Libavi smo uplenili veliko skladišče vojnega materiala.

Močnim ruskim silam vseh vrst orožja, ki jih je nasprotnik zbral v Mitavi, so se počasi izognile naše proti temu mestu poslani čete.

Severovzhodno od Kowna smo uničili en ruski bataljon ter temeljito razdejali železnico Vilna-Szawle.

Na Njemenu pri Sreducku smo potolkli razpršene ostanke štirih ruskih bataljonov, ki so najbrže spadali k četam, poraženim dne 6. in 7. maja pri Rossieniju.

Ponovne ruske napade na naše pozicije na Pilici smo odbili z velikimi izgubami za sovražnika.

Vrhovno armadno vodstvo.

Zmagovito prodiranje zavezniških čet v zapadni Galiciji. — 12.000 Rusov na novo ujetih.

Veliki glavni stan, dne 10. maja.

Jugovzhodno bojišče. Vkljub vsem sovražnikovim poskusom zadržati naše zasledovanje z novimi četami, ki jih jadno dovaja po železnici ali v pešpohodih, so zavezniške čete armadne skupine generalnega polkovnika pl. Mackensenu tudi včeraj potiskale nasprotnika s pozicije na pozicijo in mu odvzele nad 12.000 ujetnikov in mnogo materiala.

Število ujetnikov, ki jih je od 2. maja zajela samo ta armadna skupina, je s tem naraslo nad 80.000.

Naše sprednje čete so se približale odseku Stebnica in so dosegle Brzezanko in Dolenji Wislok. Zasledovanje se nadaljuje.

Vrhovno armadno vodstvo.

Novi nemški uspehi pri Ypresu in na francoskem bojišču.

Veliki glavni stan, dne 5. maja.

Zapadno bojišče: S težkimi izgubami so se Angleži nadalje umaknili v smeri od močno ogrožane mostne utrdbe pri Ypresu. Vzeli smo fermu van Heule Ekster-nest, grajski park v Herenthage in Net Pappotie. Med Maaso in Moslo je vladalo zopet živahnejše gibanje. V gozdu Le Prêtre, severno-vzhodno od Pont a Mous-sona, so Francozi napadli z močnimi silami. Kljub dolgemu pripravljanju s strani artiljerije se je napad z velikimi izgubami za sovražnika v našem ognju ponesrečil. Nasprotno pa smo pričeli v gozdu Ailly in vzhodno od tod z napadom, ki je dobro napredoval. Tu smo doslej vjeli 10 častnikov in 750 mož.

Nadaljnji uspehi pri Ypernu. — Nad 2000 Francozov ujetih v gozdu Ailly.

Veliki glavni stan, dne 6. maja.

Skoro na celi fronti so vršili siloviti artilje-rijski boji.

Pri Ypernu smo dalje napredovali, tako z zavzetjem Ferme van Beulle in ob železnici Mezines—Ypern. Ujeli smo nekaj sto sovražnikov in zaplenili 15 strojnih pušk.

V gozdnem ozemlju zahodno od Combresa so pri nekem napadu padli v naše roke 4 častniki, 135 mož, 4 strojne puške in 1 metalec min.

Naš včerajšnji napad v gozdu Ailly je privedel do nameravanega uspeha. Sovražnika smo vrgli iz njegove postojanke. Več kot 2000 Francozov, med njimi 21 častnikov, 2 topa kakor tudi več strojnih pušk in metalcev min je postalo naš plen. Tudi krvave francoske izgube so bile zelo težke.

Severno od Flirey-a in pri Croix des Carmes je sovražnik napadel. Severno od prvega imenovanega kraja je na eni točki prodril do našega jarka. Za mal del se še bojuje. Na vseh ostalih točkah smo vrgli Francoze nazaj.

V Vogezih smo zavrnili napad na našo postojanko severno od Steinabrücka.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemško napredovanje pri Ypernu.

Veliki glavni stan, dne 7. maja.

Zapadno bojišče: Pri Ypernu smo preprečili vse angleške poskuse nam odvzeti višino 60 jugovzhodno

od Zillibeke, ki je bila že od 17. aprila sredotočeje vseh bojev. Tam smo pridobili nadalje na prostoru proti Ypernu. Sovražnik je včeraj v teh bojih izgubil 7 strojnih pušk, 1 metalca min in veliko število pušk s strelivom. Nadaljeva je svoj napad so imeli Angleži danes zjutraj zopet velike izgube.

Med rekama Mas in Mozel vzdržujemo in utrjujemo svoje pridobitve na ozemlju, ki smo jih izvojevali na višinah ob reki Mas in jugozadno ter južno od Aillyskega gozda.

Pri Flireyju je ozek kos naših jarkov še v francoski posesti. Sicer smo odbili vse napade.

Sovražnikov napadalni poskus severno od Steinabrücka v dolini reke Fecht smo v kali zadržali s svojim ognjem.

Vrhovno armadno vodstvo.

Veliki glavni stan, dne 8. maja.

Zapadno bojišče: Pred Zeebruggom so naše obrežne baterije potopile včeraj zvečer nekega sovražnega rušilca. Na večjem delu bojne fronte so se vršili običajni artiljerijski boji, ki so se semtertja stopnjevali na posamnih točkah — tako pri Ypernu, severno od Arrasa, v Argonih in na višinah ob Masi. Pehotni napadi so se vršili samo v Vogezih. Tu so Francozje napadli naše pozicije pri Steinabrücku ob obeh straneh doline Fecht, in sicer zvečer po večurni artiljerijski pripravi.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemške čete so zavzele Frenzenberg in Verlorenhock pri Ypernu ter vjele 800 Angležev.

Veliki glavni stan, dne 9. maja.

Zapadno bojišče: Nadaljeva je svoje napade pri Ypernu smo potisnili nasprotiuka iz njegove močno utrjene pozicije med cestami Fortoin-Wielthe-Ypern, osvojili vasi Frenzenberg in Verlorenhock ter prišli s tem v posest važne, okolico pri Ypernu na vzhodu obvladujoče višine ter doslej vjeli 800 Angležev, med njimi 16 častnikov.

Z močnimi izgubami za sovražnika so se ponosrečili napadi zapadno od Liovina severovzhodno od Loretskega hriba.

Pri La Bassee in Vtry vzhodno od Arrasa smo prisilili dva sovražna zrakoplova, da sta se spustila na tla.

Z uporabo meglo povzročujočih bomb izvršeni delni francoski napad smo odbili z ročnimi granatami.

V Argonih, med rekama Mas in Mozel, kakor tudi v Vogezih je potekel dan brez posebnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemški uspeh pri Nieuportu. — Francosko-angleška ofenziva v severni Franciji.

Veliki glavni stan, dne 10. maja.

Zapadno bojišče: Na obrežju smo v sipinah napredovali v smeri proti Nieuportu ter vzeli več sovražnih strelskih jarkov in strojnih pušk.

Sovražen protisunek tekom zadnje noči je dospel do Lombardzyde, a smo ga potem popolnoma odbili.

Tudi v Flandriji smo zopet pridobili naprej na ozemlju. Pri Verlorenhocku smo vjeli 162 Angležev.

Jugozapadno od Lilla se je pričel kot odgovor na naše uspehe v Galiciji pričakovani veliki francosko-angleški napad.

Naperjen je bil proti našim pozicijam vzhodno od Fleubaixa, vzhodno od Richecourda, vzhodno od Vermellesa, v Allainu, Carencyju, Nieuvillu in St. Laurentu pri Arrasu.

Sovražnik — Francozi, kakor tudi beli in barvasti Angleži — je privedel v boj najmanj 4 nove armadne zборе poleg čet, ki jih je vporabljal v teh črtah že dlje časa.

Vkljub temu smo skoro povsodi odbili te opetovane napade z zelo velikimi izgubami za sovražnika. Zlasti se je to zgodilo pri angleških napadalnih poskusih. Zajeli smo okrog 500 vjetnikov. Samo v okolici med Carencyjem in Neuvilleom se je nasprotniku posrečilo, da se je utrdil v naših najsprednejših črtah. Protinapad je v teku.

Severno od Steinabrücka v dolini reke Fecht smo z napadom odbili sovražnika, ki se je v gosti megli vgnedil neposredno pred našimi pozicijami, ter razdejal njegove jarke.

Neka naša zračna ladja je vrgla danes zjutraj nekaj bomb na utrjeni kraj Southemd ob izlivu Themse.

Vrhovno armadno vodstvo.

Tedenske novice.

(Iz seje deželnega odbora dne 8. marca 1915.) Navzoči: deželni glavar dr. Ivan Sušteršič in deželni odborniki dr. Evgen Lampe, dr. Vladislav Pegan, dr. Zajec in dr. Karl Triller. Deželni glavar poroča, da je brzojavno čestital v imenu deželnega odbora feldmaršalu nadvojvodu Frideriku na sijajni zmagi naše armade v zahodni Galiciji in da se je nadvojvoda brzojavno zahvalil za čestitke. Admiralu Hausu je deželni glavar čestital v imenu kranjske dežele na junaškem činu podmorskega čolna U 5. Admiral se je brzojavno zahvalil v slovenskem jeziku. — Dne 4. maja 1915 ste se vršili pred c. kr. upravnem sodišču na Dunaju dve razpravi o pritožbah mestne občine ljubljanske zoper odločbo deželnega odbora in odločbo c. kr. poljedelskega ministrstva glede vodnega projekta na Ljubljani. Deželni odbor je zastopal dež. glavar. C. kr. upravno sodišče je pritožbo zoper odločbo deželnega odbora kot nedopustno zavrnilo. Odločbo c. kr. poljedelskega ministrstva je razveljavilo zaradi pomanjkljivega postopanja. — Bivši deželni poslanec c. in kr. tajni svetnik Jožef baron Schwegel, ki je umrl dne 16. septembra 1914 na svojem posestvu pri Bledu, je zapustil deželnemu muzeju »Rudolfinum« zbirko slik, različne orientalske preproge in veliko sodelovanjem barona Schwegla izvršeno delo orientalskega muzeja o orientalskih preprogah, orožje in manjše umetniške predmete vseh vrst, zbirko novcev in zbirko različnih drugih predmetov itd. pod pogojem, da se vse to shrani na posebnem rezerviranem prostoru, za kar je dal prispevek 10.000 K na razpolago. Deželni odbor je vzel to velikodušno domovinsko volilo s hvaležnostjo na znanje. — Učiteljstvu se dovoli enkratna draginjska podpora, in sicer provizornim učiteljskim osebam po 60 K, definitivnim po 80 K, za nepreskrbljene zakonske otroke pa po 15 K od glave. — Mestni občini ljubljanski se dovoli, da proda c. in kr. vojaškemu erarju za zgradbo artiljerijskih delavnic za državnim kolo-dvorom ležeči del mestnega sveta v izmeri 9000 m² po 3 K za m², 4400 m² pa po nižani ceni 2 K 50 v za m².

(Prebiranje črnovojnikov l. 1878. do 1890., 1892.—1894.) Naprošeni smo objaviti, da pridejo k

prebiranju vsi oni črnovojniki letnikov 1878.—1890., 1892., 1893. in 1894., ki pri prvem prebiranju niso bili potrjeni, pa so bili zaradi nesposobnosti zopet izpuščeni. Dalje pridejo k prebiranju vsi oni, ki so superarbitrirani in niso več uvrščeni pri svojih krdelih, marveč so kot za orožje nesposobni prestopili v črnovojno dolžnost. Prost je le ta, kdor je pri izpustu dobil črnovojniško izpustnico (Landsturmabschied) ali je bil superarbitriran vsled ran, ki jih je dobil v vojni. Kdor še ni superarbitriran in je le na dopustu do superarbitracije, je prost prebiranja. Prebiranja so oproščeni tudi duhovniki in bogoslovci, če pri politični oblasti dokažejo, da so duhovniki ali bogoslovci, in že potrjeni črnovojniki, če so črnovojniške službe na prošnjo oproščeni in je oprostitev že veljavna. Oproščeni so tudi vpoklicani za orožje nesposobni črnovojniki, če so bili vpoklicani pred 1. aprilom t. l. in so še na odkazanih mestih. Prebiranju pa so podvrženi oni, ki dobivajo državno oskrbnino, akoravno so bili prvega prebiranja oproščeni. Črnovojniki, ki imajo pravico do enoletnega prostovoljstva, morajo to pri prebiranju dokazati, po prebiranju pa morejo prositi za asentiranje in uvrstitev k enemu ali drugemu polku. Na zglasitev za prebiranje iznova opozarjamo.

(Promet zasebnih avtomobilov.) Promet zasebnih avtomobilov v ozemlju med zahodno mejo Trsta in Primorja do črte Bohinska Bistrica, Hotavlje, Trata, Dolenji Logatec, Postojna, Št. Peter, Il. Bistrica se ima do nadaljnjih ukrepov ustaviti. Zasebne avtomobile, ki bodo po tem ozemlju vozili, bodo vojaške straže ustavile. Turistovski promet in fotografiranje je v tem ozemlju prepovedano.

(Program za nakupovanje žrebet na Kranjskem.) Dne 25. maja 1915: Na Brezovici pri kolodvoru od pol 8. do 10. dopoldne; v Krškem pri Gregorčičevi gostilni od pol 3. do pol 6. popoldne. — Dne 26. maja 1915: V Brežicah poleg «Narodnega doma» od 6. do pol 8. zjutraj; v Št. Jerneju od 10. do 11. dopoldne; v Škocijanu od 1. do 2. popoldne; V Mokronogu-Bistrici pri kolodvoru od 4. do 6. popoldne. — Dne 27. maja 1915: V Št. Petru na Krasu pri gostilni poleg trgovca Alojzija Domicelja od 8. do 9. dopoldne; v Bujah (pri Košani) pri gosp. Deklevi od 10. do 12. dopoldne. — Naprodaj pripeljana žrebeta je imeti na dobrem povodcu ter je s seboj prinesiti živinski potni list in spuščalni list onega žrebca, ki je žrebetov oče. Brez teh izkazil se ne sme kupiti nobeno žrebe. Nakupljena žrebeta se bodo takoj plačala in prevzela. — C. kr. remontna asentna komisija št. 8 v Celovcu. — Marceláriu l. r., podpolkovnik.

(Seznami porotnikov.) Z naredbo notranjega ministra in justičnega ministra z dne 10. oktobra 1914 se je sestavljanje porotnih seznamov porotnikov odgodilo na pomlad 1915. Ker se zdaj vežbajo vsi črnovojniki, se morda zgodi, da vsled nastalih izprememb seznamu ne bodo več uporabljivi. Vsled tega določa ministerialna odredba, ki bo danes razglašena, naj se sestavljajo ti seznamu meseca julija in septembra. S tem se skrajša čas za sestavljanje seznamov od štirih na tri mesece. Ta naredba bo povzročila, da se v mesecih avgust in september ne bodo vršile porotne obravnave.

(Potovanje v inozemstvo.) Po ministrskem ukazu z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 166, je vojaški dolžnosti podvrženim prepovedano prekoračiti meje monarhije v inozemstvo. Izjeme more dovoliti v posebno ozira potrebnih slučajih politična deželna oblast v sporazumu z vojaškim teritorialnim poveljstvom.

Ker je torej za stranke, bivajoče na Kranjskem, predpisan sporazum c. kr. deželne vlade v Ljubljani in c. in kr. vojaškega poveljstva v Gradcu, morejo stranke le tedaj računati na pravočasno rešitev prošnje, če jo vložijo najmanj 14 dni pred nameranim nastopom potovanja pri okrajnem glavarstvu svojega bivališča, v policijskem okrožju Ljubljana pa pri c. kr. policijskem ravnateljstvu, in prilože vse potrebne dokumente, zlasti izkaze o vojaškem službenem razmerju.

(O še neobdelanih zemljiščih.) Po ukazu c. kr. poljedelskega ministrstva, izdanem sporazumno z ministrstvom za notranje zadeve in s pravosodnim ministrstvom dne 3. marca t. l., drž. zak. št. 55, ima občina pravico vsa neobdelana zemljišča v svojem okolišu, ki so za obdelavo pripravna, pa njih lastnik ali druge v to upravičene osebe do 15. aprila ne opravijo pripravljanih del za pomladansko setev, sama posejati in posaditi. Ako občina do 23. aprila leta 1915 tega ne stori, sme c. kr. okrajno glavarstvo sosednim občinam ali tretjim osebam dovoliti, da ta zemljišča obdelajo. Najdalje do 25. aprila mora vsaka občina predložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu seznamek vseh še neposejanih zemljišč. Neobdelano sme ostati le ono za obdelavo pripravno zemljišče, katero je lastnik do 31. marca naznanil pri c. kr. okr. glavarstvu, da ga misli zazidati ali porabiti v kak drug namen, ki obdelavo izključuje in je zato od c. kr. okr. glavarstva dobil tudi dovoljenje. Ta določba se povsod ne more uporabiti, ker se v mnogih krajih radi klimatičnih razmer vrše priprave za saditev koruze, fižola in zlasti zelja šele proti koncu meseca aprila in v prvi polovici meseca maja. Če bi se torej ta ukaz izvrševal natančno po besedah, bi lahko nastale mnoge neprilike, in to je dalo glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani povod, da je vlado naprosil, naj bi občine ne bile vezane na določilo § 1. omenjenega ukaza, če posestnik verjetno le pri županstvu izkaže, da bo zemljišče še to pomlad uporabil za tak sadež, ki po svoji naravi zahteva poznejšo saditev, oziroma setev. C. kr. poljedelsko ministrstvo je temu predlogu pritrdilo ter je vsled tega c. kr. deželna vlada vsem okrajnim glavarstvom na Kranjskem naročila, da postopajo po smislu predloga glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe. Če torej radi vremenskih razmer ni mogoče zemljišča obdelati tako pravočasno, kakor je predpisano v § 1. navedenega poljedelskega ministrstva, naj se dotični posestniki edino le pri županstvu izkažejo, da bodo zemljišča pozneje, vendar pa še to pomlad obdelali.

(Omejitev prodaje živine.) Izšle so tri ministrske odredbe, ki omejujejo prodajo goveje živine, telet, prešičev in kokoši na pet dni na teden. Ostala dva dni je dopuščeno prodajati klobase, jetra, možgane in druge notranje dele. Z drugo odredbo se smejo molzne in plemenske krave pobijati le s posebnim dovoljenjem in se omeji še bolj klanje telet. Tretja odredba uvaja gotove vrste legitimacije živinskim trgovcem. Brezpogojno so odpravili zapore, ki so jih glede na promet z živino odredili posamezni okraji in dežele.

(Znižane cene moki v Nemčiji.) C. kr. korespondenčni urad poroča iz Berlina: Vojna žitna družba je znižala od 15. majnika nadalje cene moki povprečno za 37.50 mark pri toni (= 1000 kg), in sicer rženi moki za 25, pšenični pa za 50 mark pri toni. Ceno pšenični moki so znižali zato bolj, da more tudi revnejše prebivalstvo kupiti moko. Cene znašajo zdaj: rženi moki 32.50 do 35.50 in pšenični moki 35.75 do 38.75 mark za dvojni cent.

(Spominski list s cesarjevim podpisom za dekorirane častnike.) Cesar je odredil, da dobi vsak častnik, ki bo v sedanji vojni za svoje zasluge odlikovan z redom ali vojaškim zaslužnim križcem, še posebno diplomu s cesarjevim lastnoročnim podpisom. Dočim se morajo redovi in križci vrniti, ostane ta diploma kot dragocen spomin še poznim rodovom.

(Imenovanje inženerev za častnike.) Naredbeni list za c. in kr. armado objavlja sledeči najvišji odlok: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je z odlokom dne 22. marca 1915 l. najmilostljiveje blagovolilo odobriti podeljevanje čina črnovojniškega inženerskega poročnika za čas vojne onim inženierem in arhitektom, ki so absolvirali tehnično visoko šolo in se tekom vojne uporabljajo v službi vojne uprave primerno svojemu strokovnemu znanju.

Razne stvari po svetu.

(Mnogoženstvo po vojni.) V prvem zvezku l. 1790. v Ansbachu izdanega Frankovskega arhiva je čitati ta-le zanimiv spis: Troje toček, ki jih je okrožni zbor nürnberški sklenil 14. februarja 1650. glede nadomeščanja vsled vojne umrlih ljudi. Spričo dejstva, da zahtevajo neobhodne potrebe svete rimske države, da se nadomeste hude izgube moštva, ki so jih v tej tridesetletni vojni povzročile meč, bolezen in lakota, in z namenom, da bo poslej vsem svojim sovragom, zlasti dednemu sovražniku krščanskega imena, Turku, tem bolje kos, je okrožni zbor v poštev vzel vsa sredstva, pota in načine in po zrelem preudarku in posvetovanju ta-le tri sredstva spoznal za najpreprostejša in najpripravnejša za doseg oziroma namena. 1. naj bo poslej za dobo prihodnjih deset let prepovedano, mladeniče in moške izpod 60 let sprejemati v samostane; 2. naj bo duhovnikom, ki niso redovniki niti ne v samostanih ali kanonikatih, dovoljeno, da se smejo takoj oženiti; 3. naj bo vsakteremu moškemu dovoljeno, oženiti se z desetimi ženami; vendar pa je moške, tudi s prižnice, resno opomniti na to, da jim je v takih odnošajih tako postopati in skrbeti, da bode vsak posamnik, ki se je opogumil vzeti si deset žen, mogel skrbeti za vse svoje zakonske žene, hkrati pa tudi mogel zabraniti vsakršna nesporazumljenja med njimi. "Probatum est."

(Vjetniki iz nemških podmorskih čolnov na Angleškem.) Iz Londona poročajo: V poslanski zbornici je odgovoril zbornični tajnik Macnamara na neko vprašanje, kako se postopa z vojnimi vjetniki nemških podmorskih čolnov. Izjavil je: Dokler ne bo trdnjava, ki jim bo odkazana za vjetništvo, pripravljena, se nahajajo vjetniki v vojašnicah v Chathamu in Devonportu. Niso posamezno zaprti, marveč se smejo skupno sprehajati med zajtrkom in kosilom ter od kosila do večerje. V gotovih urah smejo tudi kaditi. Častniki smejo vporabljati tudi telovadnico, ki je spremenjena v sobo za kajenje. Prehrana je ista, ki jo predpisuje vlada za vojne vjetnike. Dovoljeno jim je si s sredstvi, ki jih jim dajejo prijatelji na razpolago, do gotove meje si zboljšati hrano. Častniki dobivajo na dan dva šilinga in šest pencev. Smejo pisati tudi pisma in jih dobivati, istotako smejo v gotovih časih sprejemati tudi pakete. Dana jim je možnost nabaviti si nemške in angleške knjige. Treba jim ni delati, vendar pa to lahko store, če to sami žele. Moštvo

je dovoljeno služiti častnikom ter snažiti njihovo prostore. Vjetniki iz podmorskih čolnov so od drugih vjetnikov ločeni.

(Vojni stroški Anglije.) Po poročilih iz Londona znašajo vojni stroški Anglije od 7. avgusta do 15. aprila 600 milijonov funtov, to je 15 in pol milijard frankov. Najvišji izdatki so bili v tednu od 17. do 24. aprila, namreč 18 milijonov funtov, to je 450 milijonov frankov. Od vojnih zakladnih nakaznic se je do 24. aprila prodalo za 40 milijonov funtov.

(Nesreča na letališču pri Aspernu.) Na dunajskem letališču pri Aspernu se je ponesrečil v nedeljo aeroplan, v katerem sta sedela inženier Wittmann in pilot Ziegler. Aparat je padel z višine 50 m na zemljo ter pokopal oba avijatika pod seboj. Wittmann je kmalu umrl, Ziegler je le lahko ranjen.

(Izkopavanje in prepeljavo na bojišču padlih ali v vojnih sanitetnih zavodih umrlih vojaških oseb.) Iz tiskovnega urada c. in kr. vojne ministrstva se naznanja: Prošnje za izkop in prepeljavo mrličev morajo stranke vložiti na pristojnem vojaškem poveljstvu svojega bivališča. To poveljstvo bo prošnje oddalo naprej dotičnemu armadnemu etapnemu poveljstvu ali etapnemu vrhovnemu poveljstvu. Pristojno armadno etapno poveljstvo odloči, oziraje se na odredbe, ki so bile izdane glede prepeljave infekcijskih mrličev, v sporazumu s pristojno politično oblastjo I. instance, in v slučaju dovolitve pozove prosilca, da pravočasno brzojavnim potom naznani čas nameravanega izkopa mrliča. Izkop se more dovoliti le iz grobov, v katerih je pokopan en sam mrlič. K temu se še pripominja, da se more v Avstriji dovoliti izkop, oziroma prepeljavo trupel oseb, ki so umrle vsled pegastega legarja, osepnic (kroz), azijske kolere ali kuge, na Ogrskem pa razen tega še vsled škrlatinke in difterije, šele eno leto po njihovi smrti. Za Bosno in Hercegovino veljajo v tem oziru določbe deželnovladne naredbe z dne 12. maja 1879. Izkop se bo vršil v navzočnosti posebnega vojaškega zastopnika, ki bo imel potrditi tudi dotični mrliški list, in strogo po določbah naredbe c. kr. notranjega ministrstva z dne 3. maja 1874, vl. lista št. 56, na Ogrskem pa po tamkaj veljavnih določilih. Predpisov za prepeljavo mrličev se je najnatančneje držati. Prošnje za izkop in prepeljavo mrličev, ki so pokopani v krajih, kjer ta čas še ne poslujejo politične oblasti I. instance, oziroma vojaški gubernementi (okrožna poveljstva), se načelno odbijejo. Pripominja se, da veljajo določbe glede navzočnosti vojaškega zastopnika le za hipne razmere in tudi le v območju armade. Za čas po demobilizaciji veljajo za izkop mrličev v miru obstoječi predpisi. Želeti je, da se izkopavanje in prevažanje v vojni padlih oseb odgodi na čas po vojni. Železniške uprave so za prevoze, ki se izvrše šele po končani vojni, obljubile 50-odstotno znižanje prevoznih cen. V pojasnilo občinstvu glede pojma „pristojno vojaško poveljstvo prosilčevega bivališča“ naj služijo naslednji zgledi: I. J., čigar sin je padel na Ruskem Poljskem ter bil ondi pokopan v zaznamovanem grobu, ima svoje bivališče v Brucku ob Muri; prošnja za izkop in prepeljavo sinovega trupla ima vložiti na vojaško poveljstvo v Gradcu. — Gospa I. J., katere nečak je umrl v rezervni bolnici v Wadowicah, stanuje v Lugošu na Ogrskem; prošnja ima vložiti na vojaško poveljstvo v Temešvaru.